

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A debreceni cipészek szervezkedése.

Cipógyárat alapítanak.

Debrecen, szeptember 4.

A debreceni ipartestület vezetőségétől egy levél érkezett hozzánk. A levélben az van megírva, hogy folyó hó 6-án délután 4 és fél óraker az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1.) gyűlést tartanak, debreceni kisiparos cipésmesterek. Ez a meghívó szűkszavuan jelezi is az ülés tárgyát. Aztírták a meghívó levélre, hogy tárgyalni fogják a cipő árak felemelését, állást foglalnak a bőr drágulásával szemben, amiből kifolyólag az érdekelt és megélhetésükben érzékenyen érintett mesterek szükségesnek látták debreceni cipő, csizma és kaptafa gyárnak részvénytársasági alapon való megalapítását.

Szűkszavu ez az értesítés, de messze jövőre kihatással bir Debrecen város ipari életében. Több száz kisiparos mester szenved itt, sanyarogja itt a legmagyarabb városban, a magyar védő ipar-társaság megteremtőjének, Kossuth Lajosnak legkedvesebb városában, az általa

„a magyarság őrhelyének“ nevezett ósvárosban a lét küzdelmével való legnehezebb vívódást. Ezt a vívódást az osztrák és egyébféle idegen gyártmányok beözönlése idézvé elő, a debreceni magyar cipésmesterek, általánosítva kisiparosok, önzetlen jóltevői, pártolói, barátjai hazánk érdekének a mérlegébe tették. Manapság az igazság és nemzeti iparunk létérdekének a sulya oly kedvezőleg nyomta le a mérleg serpenyőjét, hogy a debreceni ipar fejlődésére vonatkozólag óriási vívmánnyal számolhatunk be.

Tudniillik arról van itt szó, hogy a debreceni kis cipésziparosok küzdve-küzdvé az osztrák rabló nagyiparosoknak kufár hadjáratával, amely kizsákmányolja, majdnem meztelen bábuvá sanyaritja a magyarságot, különösen ezen derék iparúzó honfitársainkat, okos és pártolni való mozgalom indult meg, hogy ugyanis Debrecenben egy cipógyárat alapítanak. — Ennek a gyárnak az alapját a nehéz megélhetési viszonyoktól és osztrák konkurenciától lesujtóan nyomott, más sorsra érdemes cipész kisiparosaink már próbálták megvetni. — Midőn Kigyó-utca 12. szám alatt levő ház-

ban 60 cipész mester összeállott és ilyen szövetekezéssel havonta ezer pár cipőt gyártott egyik debreceni kiváló és tekintélyes nagykereskedő cégünk, a Mandel Lipót cég számára.

Azonban, ha szabad drasztikus kifejezéssel élnünk, rajtok is beteljesedett, hogy körmetlen macskának fára kaposzkodni nehéz. Pénz hiányában ezek az iparkodó és derék mesterek érvényesülni nem tudtak, tehát a kereskedelmi és iparkamara nagyérdemű titkárához, Szávay Gyulához fordultak, midőn adott esetből kifolyólag szóba került, illetőleg a nagyváradi Moskovitz-cipógyár vezetősége, városunk előljároságához kérdést intézett a végett, hogy minő kedvezményben részesülhetne vele a város részéről, ha hogy Debrecenben egy fiók cipógyárat alapítanak? — Szávay Gyula Kovács József polgármesterrel e nagyfontosságú kérdést felől beszélgetvén a polgármester azon megjegyzésére, — „hogy vajon debreceni cipésziparosaink nem-e foglalkoznak ilyen eszmével, kijelentette hogy máris van ilyen szövetekezetük.

Kovács József polgármester a

Stina de vale.

Irta: *Ssunyogh Barna.*

Fenyőn, hegyen hogy átszőkik a nap,
A sugarak még rám villámlanak,
Aztán hideg a sziv, a villa, völgy.

Hegyoldal a bus tehékolomp
Kedves furulyaszóba kong.
Feljön a hold s Szent Dávid hegedül.

Itt-ott lassan kigyul egy szikrafény.
Egy szőke lány kezéből a regény
Titokba, csendbe most a fübe hull.

Ilyenkor lelkem, mely csak a tied,
A bércen átszáll és hozzád siet
Csókos, szerelmes, szép menyasszonyom.

A Bercsenyi Miklós molnárja.

Irta: *Móricz Pál.*

Sebes folyó a Vág fent a hegyek között.
Habjaival sodorja a kavicsokat. Örvényeiben
megforgatja a tutajt is, mikor a kormánygerendánál álmosan el-elandalodik a tutajos tót. Azértlan óvatosan kell aláereszkedni a

tutajjal a Vágon; mert a változó kedvű folyó könnyen a partoldalhoz, sziklatuskóhoz vágja a tutajt és akkor szétmállik a vízi alkotmány.

Mikor a lapályra kiérkeznek Greguskáék, a tutajos tótok, áldó fohással emelik meg karimás nagy kalapjukat. A lapályon már nem fenyegetődznek a folyóba ékelt zord sziklák. Selyempázsitos rétségeken legelésznek a nyájak. Kolompol a vezérürü kolompja. Cifra szűrere dőlve tilinkózik a pásztorfiu. Elszéledett medrében szeliden kanyarog a Vág folyó. Némelykor ezüstpikkelyes halak nyargalóznak a hullámok hátán. Korhadt öreg fűzfák hajladoznak a habok felé. Villámcspástól félig kiégtek az öreg fűzfák. Alig cresztenek néhány szál fiatal hajtást. Keskeny, hegyes leveleik bánatosan rezegnek.

A tutajon megszólal a hosszú fehér haju öreg tót ember, Mikula:

— Hajhó, Greguska barátom... Itt álljunk meg! Itt kössünk ki! Itt tartsuk meg az éjszakai pihenőt!

— Ha Misó bácsi úgy akarja, én nem bánom. Greguska erős karjával csavarint a nyersfából faragott kormánylapáton és a tutaj a partoldalhoz csuszik. A tótok kikötik a szálfákat és a tutajátorból előkeresik a főzfát. A harmadik kis tót, a Janó, száraz ágat

szedeget. A merettyüs hálóval néhány kövér halacska halászott a tapasztait öreg Mikula. Vasbográcsba aprítják a halakat. Vereshagymát is szeletelnek a jól megpaprikázott, megszózott husra. Tót Janónak szélesre vigyorodik a szája.

— Finum vacsora a paprikás hal.

Mikula Misó bácsi fakanállal kóstolja az izét.

— Finum itel, finum! — mosolyog az öreg fehérhaju tót. Büszke a szakácsi tudományára. Majd a finom paprikás halvacsora után a füre heverednek a tótok. A Vág folyó hullámaint ezüst sugarakkal színezi ki a nyáréjszakai holdvilág. A tutajos tótok szemét nem lepi meg az álom. Fülemlile csattog a fehérvirágos nagy bodzafán. A rétségről virágszagu szellők repdesnek a tájon. Greguska szépen felkéri Misó bácsit:

— Misó bácsi, meséljen már nekünk valamit. Hiszen Misó bácsi világeletemben sokat látott. Még Kossuth katonájának is oda volt.

Öreg Mikula Mihály rácsihol a taplóra. Pipájába teszi a tüzes taplót és minekutánna füstölni kezd a pipája, örömet fog a beszédben:

— Fiaim, ti már arról nem hallottatok,

KALAP a legnagyobb választékban
FRANK TESTVÉREKNÉL

legnagyobb szeretetéről biztosította a mozgalom kezdeményezőit, sőt a kérelem alapján gyárhelyiségül annak idejére az ugynevezett Salétrom kaszárnyát, vagy esetleg a régi csapat kórház helyiségeit is véleméyezni kilátásba helyezte. És ma már úgy áll a dolog, hogy — mivel derék mestereink pénzhiányában szövetkezeti alapon a gyárat megvalósítani nem voltak képesek, az ipar, mint boldogulások érdekében belementek egy egészségesebb és életrevalóbb vállalkozásba.

Mint a feljebb idézett meghívó szöveg bizonyítja, gyár alapításával valószínűleg meg az ideájukat, amely több száz debreceni mesternek és segédnek fog megélhetést, boldogulást biztosítani. A kis emberek elismerést és szeretett pártolói kezdeményezték, ennek a gyárnak megvalósítását. Weszprémy Zoltán, Kenézy Gyula, Csanak János, ifjabb Schwarcz Vilmos és még többen légtékintélyesebb vezető embereink közül irányítják és alapozzák ezen gyár alapítását, amelyről mi is örömmel, jóindulattal ajánlással emlékezünk meg, mert Debrecen város ipari életének felvirágoztatásán nagy jelentőségűnek tartjuk ezt a lépést.

Közlemények a koleráról.

Irtá: dr. Burger Péter.

III.

A hatóságok részéről jó előre megtörténtek a figyelmeztetések, hogy a tisztaságra mily nagy gond fordítottassék; de sajnos, ami legfőbb feladata volna: a köztisztaság követelményeivel sem tud megbirkózni. Testünk, ruházatunk, lakásunk, udvaraink és árnyékszékeink tisztántartására, még kihágás büntetésnek minősítésével is készlet, de az utcák, terek, nyílt csatornák és lefolyók kitisztításáról csak papíron gondoskodik.

hogy még nagyapátok nagyapjának az idejében egy igen nevezetes hírű vizimolnár éldégt a Dudvág partján. Tallós község alatt garatolt a malma.

Greguska könyökre támasztja fejét.

— Régen lehetett az, bátyám...

— Bizony régen! Akkor még Rákóczi Ferencz fejedelmünk zászlója alatt harcoltak őseink. Hej, mikor az öreg Bottyán apó buzdította a tótokat a Nyitra vizénél! Bizony véres fővel szaladt a sok ijedt labancz.

— Azt a tallósi vízi molnárt hogy hívták, Misó bátyám?

A kis Janóban feltámadt a kíváncsiság; mert a kis tót Janó az óvóskisasszonytól gyermekkorában sok gyönyörű hazafias verset tanulgatott Rákócziáról, Kossuthról, kuruczokról, a haza vitézeiről...

Öreg Mikula Mihály, a Kossuth Lajos katonája, elgondolkozik a tűznél és csak idő múltán folytatja a történetét.

— A dudvági vizimolnárt kérdezed, fiam? Koncez Márton volt annak a molnárnak a neve. Koncez Mártonnak Greguska sem hallotta még hírét.

— Aztán miről volt nevezetes az a vizimolnár?

— Hm. Miről!... Arról, hogy Bercsényi Miklós főtábornoknak, a Rákóczi fejedelem jobbkeze volt kedves embere az az egy-

Mivel — sajnos — öblíthető csatorna-hálózatunk még mindezeidig sem készült el és így ürskéink is nélkülöznek legtöbb esetben nem csupán a lefolyást, de az öblítést is, igen ajánlatos azokat többször naponta méz-, réz- vagy vasgálic-oldatokkal fertőtleníteni, ez olcsó és a kolera-bacillus, szemben ép oly hatékony, akár a carbolsav.

Ezen fertőtlenítő szerek bármelyikét használhatjuk amaz edények tisztántartása és fertőtlenítésére is, melyek a beteg ürülékének és hányási-váladékának felfogására használatosak. Ezek, de még a forró lug is, ha három akkora óntunk a váladék- és ürülékre, teljes biztonsággal kiölik a kolera-bacillusokat.

Ámde a fertőtlenítés nem szorítkozhatik csupán ezekre, hanem ki kell terjesztenünk mindepre, amit a kolera-bacillustól fertőzöttnek gondolunk.

Fertőtleníteni kell a beteg lakását a pádimentumon, kezdve az összes butorokon, falakon át a plafondig mindent; de fertőtleníteni kell a beteg fehérneműit és ágyneműjét és ruháit is, szóval mindent, amivel érintkezésbe jött.

A szoba padlózatát legjobb 5 százalékos carbol vagy 20 százalékos vasgálic-oldattal, sőt forró luggal is felmosni. A szoba falait és a plafont sublimát- vagy carbrol oldattal, míg a butorokat száraz rongyokkal való jó ledörzsöléssel és száraz forró gőzben fertőtleníttük a ruháimmal együtt e célra felállított fertőtlenítőkből.

Egyébként tán mondanom sem kell, hogy a lakás gyakori, alapos szellőztetése, a bőséges levegő és napsugár, mint minden fertőző betegség, úgy a kolera elleni védekezésben is fontos szerepet játszanak.

A kolera elleni védekezésről általában mondható, hogy a hatósági védő intézkedések mellett leghatásosabb és azért leghatékonyabb az egyéni védekezés.

Ugy az egyéni, mint a hatósági védekezés minden intézkedésén vörös fonalként kell végig vonulnia a tisztaság és ismét csak tisztaság hangsúlyozásának, mert ez minden körülmények között és olcsósága mellett is éppen a kolera fertőzés ellen nyújtja a legbiztosabb védelmet.

szzerű vizimolnár... Pedig Bercsényi főtábornok már csak nagy ur volt, mindig arany patkót veretett a lova lábára. Mégis annyira szerette azt a vizimolnárt, hogy az már igazán csoda volt attól a büszke urtól.

A kis Janó marék gallyat dobott a pisilógó tüzre.

— Misó bátyám! Azután miért szerette annyira az a hatalmas ur azt az egyszerű vizimolnárt?

— Bizonyosan nem azért, mert kétszer is szedett vámot a szegény ember lisztjéből... Hanem azért, mert a molnár olyan lelkes ember volt, aki édes hazánk sorsáról is jövendölt nagy Bercsényi Miklósnak. Koncez Márton molnár jövendölte azt a generálisnak: „Elhányattatik a sas fészek...”

Greguska is szolgált a trencsényi honvéd ezredben, de azért ennek a jövendömondásnak az értelmét nem értette meg, pedig katonáknál két csillagos tizedes ur volt Greguska.

— Hehehe! Bécsét nevezte a molnár sásfészeknek, magyarázta az öreg Mikula.

A kis Janó is, Greguska is fölkiáltottak:

— Ejnye, hogy kitalálta az a molnár!

— Tehát nem is csoda, hogy az ilyen jövendölés kedves volt Bercsényi Miklós urnak és győzelemre lelkesítette a kurucokat... A jövendöléseknél azonban még nagyobb szolgálatokat is művelt Koncez Márton molnár.

Kereskedelem, ipar.

Debreceni szabómester sikerei.

Mint kormány megbízott mestertanfolyamokat tart.

A magyar ipar fejlődésének alapvetői a korról haladó szakképzett mesterek. Ma már maga a kormányunk is nagy gondot fordít mestereink izlésének az emelésére. Érdekes, hogy éppen Debrecenből került, sőt ma is debreceni mester az, akit a szabó mester szaktanfolyamok szervezőjével és vezetésével megbízott a kereskedelem- és iparügyi kormány. Antal Vince jól ismert szabómesterünk ez az érdemes férfi, aki Budapesten kitüntetéssel szereztte meg a szabó szaktanári képesítést a kormány által rendezett felsőbb mesteri tanfolyamon, ahol annyira kiérdemelte az illetékes körök elismerését és bizalmát, hogy most mint a kormány által kiküldött és díjazott szabószakma tanár az ország nagyobb városaiban tartott mester tanfolyamokat.

A nyári időszak alatt Szegeden, Szabadkán és Eperjesen vezetett és oktatott mester tanfolyamon Antal Vince mindenütt a legnagyobb érdeklődés és sikerek mellett. Az iparkamarák és testületek, a hatóságok, mester szaktársak, a sajtó, sőt még a tanügyi körök is mindenütt nagy elismeréssel adóztak Antal mesternek, aki mester tanfolyamaival új ösvényt nyitott az iparfejlesztés, az iparos nevelés mezején.

Debreceni iparosmester sikeréről lévén szó, érdekesnek tartjuk közreadni a Szabadkán megjelenő Bácskai Napló lapjaink egyik idevonatkozó közleményét:

A szabadkai általános ipartestület előjárósága legutóbbi ülésén a helybeli továbbképző tanfolyam keretében működő szabó szakiskolához iskolalátogatókat választott, akik megjelentek a központi elemi népiskola dísztermében. A bizottság tagjai közül megjelentek: Németh Simon titkár és Andrassy György előjáró. A hat nappal ezelőtt megnyílt tanfolyamon a hallgatók rohamos haladása kellemesen lepte meg az iskola látó-

Mindig ott őgyelgett a labanc sereg körül és ha valamit tervelték, ha valamire mozdultak, mindjárt tudatta Bercsényi Miklóssal és a kurucok nem egy győzelmüket éppen a Koncez Márton értesítéseinek alapján vívták. A tallósi vizimolnár éjjel, nappal, fagyban, tikkasztó hidegben, ezer veszedelmek között így szolgált a hazát. Pedig beteges volt. Roskadott öreg ember volt, ámde megacélozta beteg testét a honszeretet.

— Misó bácsi, ugy e, nagy ur lett a vizimolnárból? — A kis Janó tudakolta ezt.

Öreg Mikula szomorúan hajtotta le fejét. — Nem lett az, fiam! Egyszer mégis elfogták a labancok és agyonvagdalták a molnárt. A nemzeti szabadságnak lett a vértanúja Koncez Márton, ezért ne felejtsetek nevét...

Már csak a parázs sziporkázott a tűzhelyen. Elhallgatott az öreg Mikula. Az erős karu Greguska is már rég az igazak álmát aludta, de a kis Janó még mindig a csillagos eget bámulta. Mikor pedig lecsukódott a kis Janó szeme, álmában ragyogó ruházatu ember tünt a szemébe és úgy hallotta, hogy a Dudvág vizén ismét kerepel, bug a malom! Az égi fényességtől ragyogott a malomház is... Majd hogy megrepedt a kis Janó szive. Gyönyörű szép álmában úgy, de úgy szeretett volna beállani molnárinasnak a dudvági vizimolnár garatolás malmába!

Iskola táskák Fővárosi Bazarban.

leolcsóbban kaphatók a
Debreczen, Simonffy-utca 1.

gatókat, akik nem győzték eléggé dicsérni Antal Vince szaktanító kitűnő módszerét és gyakorlati utmutatásait.

Különös meglepéssel konstatálták, hogy a rajzok tökéletessége alig hagy fön valami kívánni valót. A rokonszenves előadó úgy le tudja bilincselni hallgatóinak figyelmét, hogy szinte észre sem veszik, milyen gyorsan surran el az idő fejük fölött. Naponta délután két órától hét óráig tart az oktatás. A tanfolyamnak 28 hallgatója van és valamennyi a legnagyobb ambícióval csüng a tantárgyakon. Antal Vince debreceni szaktanító egyike legképzettebb szakférfiaknak aki azonfelül, hogy kitűnő módszerrel tanít, még egyéni szeretetreméltóságával is le tudja bilincselni a hallgatóság figyelmét.

A tanfolyamon a következő tantárgyakat adják elő: a szerkesztő mértan elemeit rajzzal; ipari számtant, emberanatomiai ismereteket, amennyiben az ezen szakmához szükséges, áruismeret és ipari technológiát, különös ipari könyvviteltant, a szabó iparág szabászati rajzát és kalkulációját és végül jogi ismeret elemzést. Ennek az anyagnak feldolgozása négy hét alatt történik. A tanfolyamot végzett hallgatók oklevelet nyernek. Szerzett tanulmányaikat pedig úgy az anyagi téren, mint megrendelők izléses kiszolgálásával fogják tudni értékesíteni.

A debreceni mester sikereit örömmel adjuk tudomására a debreceni iparos világnak. Üdvözljük Antal Vincét mi is.

Csak délelőtt.

Egyhuzamban való tanítás a ref. elemi iskolákban.

Az iskolaszék javaslata.

Debrecen, szeptember 5.

Az egyhuzamban való tanítások már Debrecen valamennyi tanintézetében behozták. Csak az elemi iskolák közöttük a református elemi iskolák voltak a kivételek. Ezekben az iskolákban délelőtt és délután is folyt oktatás. A délelőtti és egyhuzamban tartott oktatás mellett pedig a célszerűségi érvek egész garmadája szól. Ezt belátta a református egyház iskolaszéke és most megtette az intézkedéseket, hogy a református elemi iskolákban is a tanítás egyfolytában csak délelőtt tartassanak.

A szülőket élénken érdeklő ezen ügy az iskolaszék mai ülésén került tárgyalás alá. Az ülésen Szele György lelkész elnökölt. Az iskolaszék egyhangulag hozta a következő nagyérdekű határozatot:

„Miatán a tanítótestületnek az egyhuzamban való tanítást indokoló javaslata az erre hozott iskolaszéki pártoló javaslata és indokolás, továbbá Paricsi Bertalan nyugalmazott államvasuti segédtitkárnak kellő indokolással ellátott kérvénye, valamint Szele György elnöknek az egyhuzamban való tanítás korszerű behozatalát nyomós indokkal támogató írásbeli előterjesztése felolvastattott. Iskolaszékünk egyhangú határozattal az idevonatkozólag már elfoglalt álláspontra helyezkedett, — mivel azok az indokok, melyek korábban az iskolaszék javaslatának alapjául szolgáltak, nemcsak fennállanak ma is változatlanul, sőt egy döntő indokkal megszorodtak. Ez pedig az, hogy az egyházkerület tavaszi közgyűlésén a ref. főgimnáziumban elrendelte az egyfolytában való tanítást, miáltal a debreceni összes iskolákban a ref. elemi iskolákat kivéve, mindenütt egyhuzamban történik a tanítás.

Tekintettel tehát arra, hogy az érdeklő és érdeklődő tényezők mindnyájan szinte hangosan kívánják az egyhuzamban való tanítás korszerű behozatalát, — iskolaszékünk több megokolt javaslatra és már régebben hozott határozataira támaszkodva, mély tisztelettel javasolja, hogy a református összes elemi iskolákban a következő 1909–1910-i iskolai évtől kezdve egész évre terjedőleg egyelőre azonban próbaképpen az egyfolytában való tanítás rendeltessék el azon hozzáadással, hogy a beállítandó változott viszonyokhoz mért, pedagógiai és higiéniai szempontokból feltétlenül megkívánható orbeosztási terv elkészítésére és terjesztésére az iskolaszék hívassék fel.

Az iskolaszék ezen javaslatát a presbyterium elé terjesztette. — A presbyterium e tárgyban a jövő hét szerdáján fog határozni és ha — ami szinte bizonyos — hozzájárul a javaslathoz, akkor már ez évben életbeléptethetik az elemi iskolákban a csak délelőtti egyhuzamban való tanítást.

Andrássy Gyula emlékműve.

A tiszadobi ünnepély.

Debreceniek az ünnepélyen.

Debrecen, szeptember 4.

Tiszadobon holnap országos ünnepségek keretében fogják leleplezni a nagy Andrássy Gyula grófnak emelt emlékművet.

A földmivelési miniszterium állította a szobrot Andrássy grófnak, aki a világjelentőségű külpolitikai tevékenysége közben ráért arra, hogy a Tiszaszabályozás ügyét dűlőre juttassa.

A szobor áll a Tisza partján. Andrássy Gyula legszebb művével, a dobi keresztmetszésnél. Az emlékmű leleplezési ünnepélyen hét vármegye törvényhatóságán kívül jelen lesz Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, Darányi Ignác földmivelési miniszter, Mezőssy Béla államtitkár. Debrecen város részéről Kovács József polgármester, Magoss György t. főügyész és Körner Adolf tanácsnok jelenik meg a szobor leleplezésén. Hajdumegyét Kovács Gyula alispán, Czeglédi Mihály t. főügyész fogják képviselni. A leleplezési ünnepségről a következő meghívót bocsájtották ki:

Vasárnap, e hó 5-én déli egy órakor lesz Tiszadobon néhai Andrássy Gyula grófnak a földmivelésügyi miniszterium által állított szobrának leleplezése. Az ünnep programja a következő:

Déli 1 órakor összejövétel, a megnyitó beszédet a szobornál Dessewffy Aurél gróf, az alsószabolcsi tiszsaármentesítő társulat elnöke mondja; ünnepi ódát szaval Dömötör György tiszalóki plébános, végül ünnepi beszéd következik, amelyet Fekete Márton kir. tanácsos, a tiszavölgyi társulat titkára mond. Az ünnepet társasébed követi.

EGYHÁZ, ISKOLA.

— Vasárnapi istentiszteletek. Ma vasárnap a református templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban prédikál Uray Sándor lelkész, a Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész, a Kossuth-utcai templomban Szele György lelkész, az Ispótyály templomban Boér Károly s. lelkész. Délelőtt 11 órakor a Kistemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a Csapókeremben Kovács János vallásnár, a Homokkerben Tóth Lajos hittanhallgató. — A róm. kath. templomban az istentiszteletek a kö-

vetkező sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes szent mise; 7 órakor csendes szent mise; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjúság részére csendes szent misét mond; 9 órakor az ünnepi nagymiséét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel utána szent-beszéd, háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák nővendégei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. Igazgató mond; fél 12-kor csendes szent mise. Délután 3 órakor lytánia. 4 órakor a Rózsafüzér társulatának hónapos ájtatossága szent beszéd, körmenet és lytániával. Itt jelezzük, hogy a szokásos mária-pócsi zarándoklat f. hó 10-én a reggel 5 órakor tartandó szent mise után indul.

Az áll. főreáliskolában a rendes beírások beveződtek. Beiratkozott összesen 201 rendes tanuló, néhányval több, mint tavaly ilyenkor; főleg az I. osztály oly népes, mint évek óta nem volt. Az ezentul belépőket az igazgató késedelmük igazolása után szeptember 8-ig még felveheti, azontul főigazgatói engedélyre van szükség. Szeptember 4-én volt az iskolai év megnyitása, hétfőn megkezdődik a rendes tanítás.

Irodalom, művészet.

Beteljesült...

Beteljesült már a vágyam!
Ujra látlak Téged...
Hej! de sokat szeretnék én:
Elmondani néked.

De ajkamat zárva tartja —
A jó Isten tudja mi?
És szívemnek az érzelmét
Nem tudom elmondani...

Erzsike,

Deli Mátyás és piktorok.

Alakok és esetek a Hortobágyról.

A csalóka délibáb hazájában, a mi hires nagy Hortobágyunkon megtörtént tréfás esetek közül ezek is érdekesek a fölemelésre:

Hires piktor járt kint a pusztán. Arc-képfestő volt, le is pingálta a napsütött bőru „jobbkepü“ pásztorokat sorba... Deli Mátyás bátyánknak is nagyon tetszetek a festmények, sőt lelkesedésében magát is följánlotta „modellnek“.

Mire aztán a humoroskodó festő mosolygva csak ezt válaszolta:

— Sajnálom kedves Matyi bátyám, de nem festhetem le, mert nincsen olyan csunya festék most nálam, amelyik az arcszínéhez hasonlítana.

Ugyancsak Matyi bátyánkkal és egy másik festővel történt meg, hogy a festő a Matyi bátyánk rozzant fogatát — mely egy ütött-kopott szekerecskéből és egy girhes lóból állott — lepingálta. Az öreg ur, mikor kész volt a kép, igen csodálkozott azon, hogy a festő miért nem egy szép lovat és kocsi választott ki. Csodálkozása azonban akkor lett még nagyobb, midőn a festő megmondta neki, hogy ezért a képért 300 forintot fog kapni.

Erre aztán Matyi bátyánk rögtön följánlotta az ő alkalmatosságát eladás végett, mondván:

— Hogy az igazi fogat természetben csak ér annyit mint az a kép.

A vásárból természetesen nem lett semmi.

Az összes tanintézetekben szükséges legújabb kiadásu

iskolakönyvek

mindenfélé papír, író- és rajzszerek legolcsóbban kaphatók

Csáthy Ferencznel

Debreczen legrégibb könyvkereskedésében DEBRECZEN, Egyháztér 2. szám.

A debreceni tennisz-verseny.

A mai eredmény.

Debrecen, szeptember 4.

Ma folyt le az országos tennisz-verseny második napja, a tenniszt kedvelő közönség óriási érdeklődése mellett.

A mai verseny lefolyásának eredménye a következő:

Férfi egyes bajnokság: Békessy veri Löblachot, Magoss veri Kortsákot és Kormost, Tihaméry veri Bárczyt, Zsigmondy veri Békessyt, Zsigmondy veri Tihaméryt, felsőes küzdelem után Schmid veri Magoss Gy.-t.

Férfi egyes handicap: Sacelláry veri dr. Csüröst, gróf Pongrácz veri Békessyt, Kemény G. veri dr. Kortsákot, Tihaméry veri Bárczyt, Tihaméry veri Szacelláryt, Zöld veri May Imrét, Schmid veri Zöldet.

A tegnapi napon a legküzdelmesebb középfordulók folytak. Mindenki teljes erejével feküdt a játékba azért, hogy a ma lejátszandó döntőkbe bekerülhessen. Felsőes tusáknak volt szemtanuja közönségünk; szebb küzdelmet alig lehet képzelni, mint amilyen pl. Zsigmondy és Tihaméry között lefolyt, vagy például amilyet fiatal, tehetséges játékosunk, ifj. Magoss György játszott dr. Kortsák, Kormos és Schmid Odón ellen. Városunk favoritjának játéka fővárosunk tennisz-championjainak legteljesebb elismerését nyerte el.

Holnap fognak a döntő játszmák lefolyni a férfi egyes, férfi páros és hölgy versenyekben.

Sovány Dezső bírót felmentette a tábla is.

Szenzációs tárgyalás a debreceni ítélő-táblán.

Debrecen, szeptember 4.

Országszerte nagy érdeklődés várta azt az ítéletet, melyet Sovány Dezső, a mátészalkai járásbíró bűnügyében ma hozott meg másod fokban a debreceni kir. ítélőtábla. A szatmári törvényszék felmentő ítéletét a kir. tábla rendelkező részeiben helybenhagyta, Sovány Dezsőt a vád alól szintén felmentette, csak a felmentő ítélet indoklását változtatta meg. De még ebben is Sovány Dezső javára döntött, amennyiben kimondotta, hogy Sovány Dezső jogos önvédelemből követte el végzetes tettét.

A szatmári törvényszék tudva-lévően más alapon, illetve más indoklással mentette fel Sovány Dezsőt. A törvényszék azért hozott felmentő ítéletet, mert — mint az indoklásban kimondotta — Sovány Dezső tettének elkövetésekor nem volt beszámítható állapotban és bár a jogos önvédelem esete fenforog, de Sovány Dezső a jogos önvédelem határát ijedségből vagy más okból túlhágtá, mikor Bordás Demeter kéményseprőt leszurta.

A tábla pedig az egyenes jogos önvédelmet állapította meg s ez alapon mentette fel Sovány Dezső bírót. A tragikus sorsu bíróra azért lényeges ez az ítélet; mert elsősorban ezáltal vele szemben a sértett

hozzátartozói részéről kártérítés követelésnek helye nincs, de főleg azért, mert ez ítélet után ügye fegyelmi eljárás során is tisztázva lesz és a sok szenvedést, keserűséget kiállott szerencsétlen embernek meg lesz a legfényesebb elégtétele, visszahelyezhető lesz hivatalába.

Mindez azonban csak akkor fog bekövetkezni, ha az ítéletet a legfelsőbb bíróság a Kuria is helyben hagyja.

Ugyanis a szomorú ügynek az aktái a debreceni tábla ítéletével nem zárultak be, mert az ítélet ellen két felebbezés van s ezek az egész ügyet a legfelsőbb fórumig, a kir. Kuria elé viszik.

A tábla ítélete a nagyközönség rokonszévével találkozott. Mert teljesen fedte a társadalomnak a szenzációs bűnessel kapcsolatban megalkotott véleményét, mely szintén felmenti és felmentette az akaratlanul bűnös sorssújtott embert a gyilkosság szörnyű vádjá alól.

A táblai tárgyalás érdekes lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be.

A tárgyalás.

Reggel kilenc órakor vette kezdetét a tárgyalás a tábla épületének III. számú tárgyalótermében nem nagy, de előkelő hallgatóság jelenlétében, mely leginkább jogászemberekből állott.

Az ítélőtanács így alakult meg: Elnök Veér György táblai tanácselnök. Előadó bíró Unger Gusztáv kuriai bíró. Tagok Horváth Sándor, Kolbenhayer Károly és Szoboszlai Sándor táblabíró. A közvédat Igyártó Sándor főügyész képviselte. A védelmet Dr. Gábor Jenő képviselte, — mivel Dr. Kardos Samu megjelenésében akadályoztatva volt.

A tárgyalás az ügy ismertetésével kezdődött.

Az iratok, a szatmári törvényszék tárgyalásáról felvett jegyzőkönyv felolvasása másfél órát vett igénybe. Az egész ügy, az első tárgyalás részletei olvasóink előtt már ismeretesekek.

Az iratok felolvasása után Dr. Gábor Jenő védő a bizonyítás kiegészítését kérte egy fontos adatra nézve. Indítványozta, hogy hallgassa ki a tábla Jakab Sándor és Jakab Sándorné tanukat, kik vallomást tehetnek arra nézve, hogy a gyilkosság után, mikor Sovány Dezső állítólag ezt a kijelentést tette volna:

— Nem öltem soha embert, csak most; — ekkor a vádlott nem is volt jelen, tehát a beismerő kijelentést sem tehettem meg. A kihallgatni kért tanuk még azt is bizonyíthatják, hogy Sovány Dezső bíró kabátja még a gyilkosság előtt el volt vágva.

Bizonyítás kiegészítését, újabb tanuk kihallgatását azonban a tanács nem rendelte el és a védő kérelmét elutasította. Ez ellen Gábor Jenő dr. jogorvoslatot jelentett be.

A vád- és védbeszéd.

Ezután a vád- és védbeszéd következett. Igyártó Sándor főügyész a vádlott Sovány Dezsőnek megbüntetését kérte, mert szerinte a jogos önvédelem ijedségből történt túllépése jelen esetben fenn nem állhat. A vádlott a terhére rótt bűncselekményben bűnös és mint ilyen, már társadalmi állásánál fogva is szigorúan büntetendő.

Gábor Jenő védő az ítélet megváltoztatását kérte, mert a vádlott nem azért mentendő fel, mert a jogos önvédelemnek nem büntetendő túlhágásában követte el a bűncselekményt, hanem azért mentendő fel, mert szerinte a vádlott bíró Bordást soha meg

sem szurta. Kimutatta az ellentétet, mely a szemtanúk és a kihallgatott érdektelen tanuknak a vallomása között fennáll. Különösen kiemelte, hogy az a beismerő vallomás, mely az első bírói ítélet alapját képezte, — mint mondotta — nem is történt meg. Kérte védelemnek ez alapon való felmentését.

Sovány Dezső kihallgatása.

Sovány Dezső személyesen megjelent a tárgyaláson. Negyven, negyvenöt éves házának indult ember. Arcán mely nyomokat hagyott a sok izgalom. Idegesen rángatózik keze. A tárgyaláson mindvégig jelen volt. Miközben a gyilkosság részleteit olvasták föl, folyton sirt.

A vád- és védbeszéd elhangzása után az elnök néhány kérdést intézett Sovány Dezsőhöz. Legérdekesebb volt ez a kérdés: — Az eset történetkor ittas volt?

— Bár ittam azon az estén bort, de kevés mennyiségben. Józan voltam.

Néhány lényegtelen kérdés után a bizonyítási eljárást az elnök befejezettnek nyilvánította s a tárgyalást felfüggesztette, mire a bíróság visszavonult. Az ítéletkihirdetés idejét délután öt órára tűzte ki.

Az ítélet.

Kevéssel öt óra után vonult be a terembe az ítélőtanács. Ekkorra már nagy közönség várta nem kevés izgatottsággal az ítéletkihirdetést.

Veér György elnök hirdette ki az ítéletet. A kir. tábla a kir. törvényszék által első fokban hozott ítéletét helybenhagyta. Sovány Dezsőt a vád- és következményei alól felmentette.

Az indoklásban megállapította, hogy Sovány Dezső szándékos cselekménye és a halálos eredmény között okozott összefüggés forog fenn. A támadó Bordás Demeter volt, ki megtámadta Sovány Dezsőt és balhálántékon és mellén megütötte. Sovány földre bukott és a földön dulakodott. Mikor ezek történtek, más nem volt jelen, így Sovány Dezső megtámadása oly veszélyes jellegű volt, hogy a jogos önvédelmet igazolta tette. Mindezeknél fogva a tábla a felmentő ítéletet a törvényszék indoklásától eltérően indokolja meg. Az ítélet kiemeli, hogy fel kellett Sovány Dezsőt menteni, azért mert a jogos önvédelem esete forog fenn.

Az ítélet ellen a közvédlő semmisségi panaszt jelentett be, míg a védő a tárgyalás folyamán bejelentett semmisségi panaszt fenntartotta.

Sovány Dezső az ítélet kihirdetése alatt zokogott, mikor az elnök megkérdezte tőle, hogy megnyugszik e az ítéletben, elhaló hangon így válaszolt:

— A védő ur előterjesztéséhez csatlakozom.

Ezzel az elnök a tárgyalást berekesztette.

MULATSÁG.

A M. Á. V. altiszti-kör mulatsága.

Műkedvelő előadás és tánc.

Debrecen, szeptember 4.

A debreceni M. Á. V. altiszti-kör szépen sikerült mulatságot rendezett ma este a Margit-fürdő disztermében. Előkelő és fényes közönség nézte végig a „Gyimesi vadvirág” című népszínművet, amelyet az ügyes műkedvelők meglepő precizitással és kedvességgel adtak elő. Az összes szereplők tetszettek. Kivált közülök Nagy Juliska az „Örzse”, Bereczki Mariska a „Mária” és Balogh Margit az „özv. Fábiánné szerepében. A többi nő szereplők is ügyesen játszottak. A férfi szereplők közül a két Lendvai játékaival, Szücs Sándor, Győre Ferenc, Török Levente éneklésükkel tündek ki. A minden tekintetben kiváló előadást Győre Ferenc és Török Levente

A tanuló ifjuság

részére kitűnő szerkesztett zseborák, pontosan szabályozva, jótállással kaphatók, valamint javítások legjobban, gyorsan és pontosan készülnek

Kurián Gyula

órás, Debrecen, Piac-u. 42.

rendezték. Az előadás után táncra perdültek a vig párok s a reggeli óráig táncoltak, mulattak. A siker összesége pedig a M. A. V. altiszti-kör derék tisztikarát illeti, amely önjelöltől ily szép és kellemes estét teremtett a megjelent közönségnek.

UJDONSÁGOK.

Egy gyászdal szerzőjéről.

Bélteky Lajos lelkész nyilatkozata.

A „Debreczen“ folyó hó 2-ikán megjelent számában szerkesztői üzenetekben foglalkoztunk „Lelkünk borítja néma fájdalom“ gyászdal szerzőjének egy a kecskeméti országos dalosünnepen szerepelt debreceni dalárdaista intézte hozzánk a kérdést, — hogy vajjon a kecskeméti temetőben, a kecskeméti dalárda néhai karnagyának sírjánál elénekelt, Oláh Károly szerzeményének jelezett borongós gyászdal, a „Lelkünk borítja néma fájdalom“ férfikart nem-e a „Debreczen“ egykori nagynevű szerkesztője, a jeles író, — a néhai Oláh Károly szerezte-e?

Mi akkor nem tudtunk határozottan felelni erre a kérdésre, amely pedig hogy szélesebb körben keltett érdeklődést, ezt bizonyítja Bélteky Lajos hajduszoboszlói református lelkész urnak hozzánk intézett levele.

Bélteky Lajos lelkész, — ki gyönyörű hangjával egyike a legjobb magyar dalosoknak és a geni Kálvin-ünnepélyen is diadalt, elismerést szerzett a régibb magyar egyházi és kuruc dalnak, — most egy néhai lelkész-társa személyében nevezi meg a szóvá tett remek gyászdal szerzőjét.

Midőn a lelkész ur érdeklődését megköszönjük, vonatkozó levelét itt adjuk:

„Tek. Szerkesztőség!

B. lapja tegnapi számában dalárdisztának adott szerkesztői üzenetre felvilágosításul megjegyzem, hogy a kecskeméti dalárda által énekelt gyászdal, biztos tudomásom szerint Oláh Károly volt nagykőrösi ref. tanítóképzési ének- és zenetanár irta, — ki ezeltől 5-6 évvel halt meg s kinek hivatali utódja: Varga József volt felsőbb leányiskolai zenetanár. Ő esetleg bővebb tájékozást adhat az illetőnek.

Tisztelettel

Hajduszoboszló, 1909 szept. 3.

Bélteky Lajos,
lelkész.

— **A szabók feketekönyve.** A napilapokban az országos szabókongresszusról megjelent tudósítások egyrészének téves értelmezése folytán a napisajtót bejárta az a hír, hogy a magyarországi szabómesterek be akarják hozni a feketekönyv intézményét s ezzel meg akarják bélyegezni azokat, akik hitelt vesznek igénybe. A kongresszus főtitkára Kaszab Géza ezzel meg akarja létesítéséről szó sincs s szabómesterek csupán egy, az egész országra kiterjedő hitelvédelmi iroda felállítását vették tervbe, amely iroda a hitelezői védegyuletek és a tudakozódó irodák miutájára fogja a szabómesterek érdekeit megvédelmezni s egyes megrendelőkről bizalmas jel-

legü információkat kiszolgáltatni. — Arról, hogy a szabóhitel eltöröltessék, szó sem lehet s maga a nótorius rossz fizetők az iparosok megkárosítását tovább ne üzhessék, ami különben a nagyközönség érdeke is, mivel köztudomásu, hogy a nemfizetők ruháit azok kénytelenek áthárítás utján megfizetni, akik számlájukat mindig pontosan és rendszeren egyenlítik ki. Magának a nagyközönségnek érdeke, hogy a társadalom ingyenélőivel szemben összefogjon azokkal az iparosokkal, akik mozgalmuk által az ő terheit is könnyebbíteni akarják.

— **A hajdubagosi bronzkori urna-temető feltárását** a múlt héten folytatta s be is fejezte Debreczen város muzeuma. A temető kiterjedésének bizonyult, ha csak nagyobb megszakítással, Derecske felé, tovább nem terjed, ami nincsen kizárva. A muzeum óre a felásott 900 négyszög méter területen husz urnafészket s mintegy kétszer annyi kisebb-nagyobb urnát talált. A fészkek minden rend nélkül, össze-vissza feküdtek, hol közelebb, hol távolabb egymástól, kivétel nélkül 20-30 centiméter mélységben. Ez az oka, hogy az eke szántás alkalmával sok kárt tett bennök; sok fészket teljesen elpusztított. A nagyobb urnák mindegyikében égetett emberi csontok voltak. Bronz-ékszerek, tűk, karperecek, ptykék, sodronyok, gyűrűk, valamint más bronzeszközök pl. lándzsavégek és nyilhegyek elvéve fordulnak elő; mégis a bagosi urnák bronztárgyakban valamivel gazdagabbak a hasonló izléssel készült, de általában nagyobb terjedelmű egyekieknél. Érdekes, hogy a temető közvetlen szomszédságában lévő földön, nagyobb mélységben a jóval későbbi népvándorlásokor valamely barbár népének tűzhelyi emlékei — csupa töredékek — jelentkeztek. A talált edényeket a muzeum óre már restaurálta s azokat — a bronztárgyak kivételével — a muzeumban ki is állította.

— Debreczen a mult hóban.

Debreczen város közigazgatási bírósága hétfőn délután három órákor fogja megtartani rendes havi ülését Weszprémy Zoltán főispán elnöklété alatt. — Az ülésen a mult havi közigazgatásról szóló jelentéseket terjesztik elő.

— **A kirándulás a Nagyerdőre.** A Debreceni Kossuth-Dalkör a folyó hó 12-én vasárnap délután 4 órákor kirándulást rendez a Nagyerdőre, ahol a Leveles-csárda mögötti tisztáson uzsonnát rendez. Az elnökség a pártoló és alapító tagokat szívesen látja.

— **Debreceni orvos a budapesti kongresszuson.** A budapesti nemzetközi orvos kongresszuson a debreceni orvosok is nagyszámmal voltak jelen. Az orvosok közül dr. Csikos Sándor, mint előadó és szerepelt. A sebészeti szakosztály ülésére a végtagok sebészetéről olvasott fel egy értekezést francia nyelven. A tudásra és tanulmányra való értekezés szép hatást keltett a kongresszus tagjai között.

— **Debreceni athléták Eperjesen.** Az eperjesi felsőmagyarországi bajnoki viadalra a D. T. E teljes athléta gárdájával felrándul. Az összes futó, ugró és dobó számokban indulnak jeles athlétáink, többnyire eminens eséllyel. 100 yardon Kalmár egy negyed és fél angol mfen Fülöp. Súlydobásban dr. Kirchoffer és Horváth, magasugrásban Zöld és Bornemissza, rudugrásban Zöld

és Horváth, gerelyvetésből Bornemissza. — Dacára a felvidéki sportegylet tömeges nevezésének, jeles versenyzőink ugyszólván a győzelem biztos reményével veszik fel a küzdelmet, — illetőleg védik meg a mult évben megnyert bajnokságokat. A versenyzők d. u. 4 órákor utaztak el Rudolfi Imre, a M. A. Sz. megbízottja kíséretében.

— **Az öreg honvédeknek.** A Bikabeli „Török-szakad“ asztaltársaság egy kiló 30 deka sulyu szivarvéget ajándékozott az egyenruhás 48-as honvédek számára. A városi muzeum fogja a pipázó öreg honvédek között kiosztani.

— **Rablómerénylet a mikepércsi országúton.** A mikepércs-derecskei utmentén vakmerő rablás történt tegnap éjszaka. Kovács Sándor derecskei lakos Mikepércsről hazatérőben betért az utbaeső Rózsás kormába. Ott letelepedett egy üveg bor mellé, miközben bevetődtek a csárdába Nagy László és Léna Lajos mikepércsi parasztleányok. Kovács a jövevényekkel összebarátkozott. — Azok pedig megsejtve, hogy van egy kis pénz nála, közrefogták és mikor a csárdából távozott, egyikük jó darabon vele ment és elkísérte. Az utmenti kukoricás felé közeledve azonban — ahol Kovács letért a rendes útról — elbucszott és visszafordult. — Kovács keresztülvágott a kukoricáson és folytatta útját. De alig ment néhány lépést, valaki megragadta hátulról, letépte a földre, ráült a fejére, hogy védekezését lehetetlenné tegye. Majd elszedte tőle 10 korona 66 fillér pénzt és otthagya. Kovács hazaérkezve, — jelentést tett az esetről a csendőrségnek, mely hamarosan kinyomozta a tettest Nagy László személyében, aki — mikor Kovácstól elvált, ahelyett, hogy visszafordult volna, meghúzódt a kukoricásban, ráesett az ittas emberre és kifosztotta. A rabló parasztleányt bekísérték az ügyészség fogházába.

— **Karmellini Delauné** bűvészeti előadása tegnap is feltűnő nagy számban látta vendégül az intelligens közönséget. Műsoruk minden egyes száma zajos tetszést aratott és nagy sikert értek el különösen azokkal a mutatványokkal, — amelyeket eddig egyáltalán nem ismertünk még. Ezek között igazán meglepők a különböző illuzionista és gondolatviteli produkciók. Ma este újból előadást tartanak a bűvészek és az első előadáson tetszést aratott számokon kívül még újabb különleges mutatványokat adnak elő. Kezddik este 9 órákor. Karmellini előadását hétfőn este megismétli.

— **Iskolakönyveit,** mindenféle papir, író- és rajzszert szükségletét legolesóbban Csáthy Ferencnél szerzetheti be. Egyház-tér 2. szám.

— **Pálinka helyett méreg.** Nagy Sándor hosszupalyi földmivesembert végzetes baleset érte. Véletlenül pálinka helyett marólugot ivott. A dolog úgy történt, hogy a felesége rendezgetett a szobában s a pálinkás butykos helyébe zsirosszódaoldattal telt üveget tett, amiből aztán a férje gyanútlanul ivott. Nagy Sándor rendkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Behozták tegnap este a debreceni kórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota annyira rosszra fordult, hogy az orvosok nem igen biznak a felépülésében.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kerékgyártó Erzsébet ref. 1 hónapos, Székely János ref. 22 hónapos, Dári István ref. 7 napos. Varga Sándor ref. 86 éves, Tózsér Károlyné r. k. 35 éves.

— **Asztalos iparunk fellendítésére** a Debreceni faipar részvénytársaság érdekes és dicséretre méltó ujjtással lép fel. Beszerezte az összes fámegmunkáláshoz szükséges gépeket és azokat a helybeli iparosoknak 2 korona tandíj ellenében a szakértő gépmunká-

A tanuló ifjuság és az uri közönség figyelmébe ajánlom
fodrász üzletemet, hol a legpontosabb,
gyors és tiszta
kiszolgálásról biztosítom.

Semula József

borbély és fodrász üzlete.

~ Egyház-tér. ~
Csáthy könyvkereskedése mellett.

sokkal együtt rendelkezésükre bocsátja. Minden esetre dícséretre méltó törekvés, hogy a mostani sztrájkok által megviselt iparágat ily módon akarják fellendíteni.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **A debreceni Zenedébe** való beiratkozás szeptember hó 6-án kezdődik. A tandíj olcsóbb bármelyik zeneiskola, vagy magántanító tandíjánál s tetszés szerinti részletekben fizetendő. Kezddő növendékek hetenként 3 tanórát, a többiek 3 gyakorlati s egy elméleti órát kapnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a zenede helyiségében szeptember 6-tól 12-ig délelőtt 11 órától 1 óráig. Az igazgatóság.

— **Budapest világváros.** Fővárosunk már kezdi a nyugati metropolisokat megközelíteni automobil forgalmával, de az automobilonak iránt érdeklődő közönségnek még eddig nem volt alkalma a modern technika e legfényesebb alkotásait részletről-részletre közvetlenül tanulmányozni, kivéve időként a városligeti iparsarnokban rendezni szokott kiállításokon, melyeken természetesen a kiállított tárgyakhoz nyulni tilos. Tehát nemcsak fővárosunkat viszi egy lépéssel előre, hanem a nagyközönség érdekeit is szolgálja a Westinghouse Magyar Autoforgalmi R. T., mely IV. Kigő-tér 1. (Királypalota) alatti pazar helyiségében állandó kiállítást tart fenn az aradi gyárban gyártott Xestinghosse tura-kocsikból. E kiállításból látható, mire képes a mérnöki invencióval párosult precíz gyártás és a fenti részvénytársaság igazgatói és szakemberei cseppet sem fukarok szakszerű magyarázatokban, melyek után a laikus, érdeklődő egész más képet alkot magának az automobilokról, mint azelőtt. A Westinghouse Magyar Autoforgalmi R. T. egyúttal megnyitotta IX., Páva-utca 10-12 alatt minden tekintetben modern gasage és javító műhelyét, melyben elv gyanánt a „fair“ eljárást tűzte ki maga elé.

— **Szabászati- és varró-iskolám** új tanfolyamát szeptember hó első napjaiban nyitom meg. A berlini szabászati akadémián elsajátított módszer alapján tanítok angol, francia és német szabás szerint. — Tanítványaim maguk részére varrnak s így toilettjüket elkészíthetik. Beiratkozásokat hétköznapokon délelőtt 9-12-ig és délután 3-5 óráig fogadok el Rákóczi-utca 14-ik sz. alatt. Könyves Tóth Ilona.

— **Rose nyelviskolója** ismét megnyílik. Tanítani fogja a német, francia és angol nyelveket Berlitz módszere szerint, úgy kezdők, mint haladók számára. Intelligens házaknál mérsékelt díj ellenében magánoktatást is ad. Felvétel céljából jelentkezni lehet a Royal-szállodában (levéltárolás is) vagy Rose Dezső ékszerüzletében.

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.**

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll. A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól. Bécs, I. Fuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll. A. készítménye az 6 gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Antidol** fejfájás és nátha ellen a legjobb gyógyszer. Kapható minden gyógyszerárban. Ára 60 fillér.

— **Fertőtlenítő ócska tankönyveket** hozott forgalomba ez évben **Aczél Henrik** helybeli könyvkereskedő, aki az összes iskolákban előírt ócska tankönyveket a városi t. főorvos utasítása szerint fertőtlenítette, — miáltal a tanulók egészsége meg van védve a fertőző bacilusoktól. Ezen, az egész országban páratlan és üdvös ujitást ajánljuk a t. szülők és növendékek figyelmébe. Tankönyvek már most féláron kaphatók.

— **Zenekonzervatoriumi beiratkozások.** A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt zeneiskolában megkezdődtek a beiratkozások a zongora, hegedű és énektanszakokra. A tanárok államilag képesített okleveles tanárok és művészek. Felvétetnek kezdő és haladó tanítványok. Tandíj havonként 4 frt., felsőbb osztályokban 5 frt. A múlt tanév értesítője díjtalanul kapható az intézet helyiségében (Piac-utca 26. sz. emelet) a hivatalos órák alatt d. e. 11-1-ig, d. u. 5 6 óráig.

— **Uj tánciskola megnyitása.** Alföldy László okleveles tanítónő új tánciskolát nyitott Szent Anna-utca 22 szám alatt. Kényelmes modern, úgy hogy a legmagasabb igényeket is képes kielégíteni. — Az őszi tanfolyamra a beiratkozások szeptember hó 1-én kezdődnek, Szent Anna-utca 22. szám alatt. Telefon.

— **Beiratkozás a nyelviskolába.** A debreceni újonnan szervezett modern nyelviskola német és francia kurzusaira beiratkozhatni naponta d. e. 11-12-ig, d. u. 3-5-ig. A tanítás az első órától kezdve az illető idegen nyelven folyik. Külön tanfolyamok gyermekek, felnőttek, valamint kezdők és haladók számára. Havi tandíj 10 korona. Abeles Adolf, igazgató. (Szent-Anna u. 18.)

— **Antalfy József könyvkereskedésében** az összes iskolákban használandó tankönyvek beszerezhetők. — Használt tankönyvek féláron.

— **Uj táncanfolyam** folyó hó 6-ikán, hétfőn kezdődik, 4-ikén, szombaton reggelig tartó diákestély, 5-én nagyszabású szüreti mulatság. Tisztelettel Schaff János táncmester (Csapó-u. 17.) „Korona“ terem.

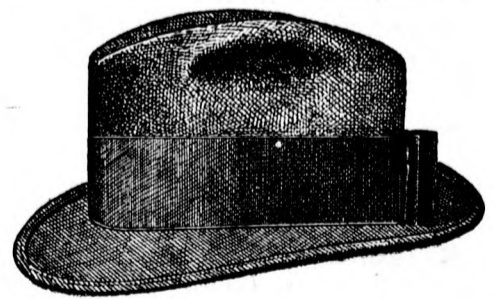
— **Beiratkozás a polgári fiúiskolába.** A debreceni négy osztályú, nyilvános, magán polgári fiúiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5-ig eszközölhetnek. Az igazgatóság. (Jókai-utca 8.)

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Az első sárguló falevél** másutt a fürdőszéken halálát jelenti s amint az őszi szél végig szánt a strandok, eszplándok bokrai közt megszűnik a zajos, vidám élet a mi Félix-fürdőnkben, amelynek hírével évről évre messzebb tájakra viszik szét s mely immár a külföld érdeklődését is magára vonta. A nyári szezon végén új évad kezdődik. A mezei munkák végeztével Bihar-, Hajdu- és Békés-, sőt a távolabbi vármegyék birtokosai s azok, akik az őszi kellemes időszakára halasztották üdülésüket, örömmel keresik föl a csodálatos gyógyító erejű forrásokat a Félix-fürdőben, mely ilyenkor a szokottnál is nagyobb kényelmet nyújthat s nagyobb figyelemmel fogadhatja vendégeit. Mint értesülünk, szeptember 1-től kezdve a szobaárakat 30 százalékkal mérsékelik s az államasutak igazgatóságánál lépések történtek arra nézve, hogy a vonatok közlekedésének rendjét október elsejéig változtatlanul, november elsejéig pedig korlátozva tartják fenn a közönség kényelmére. Veres Károly és Tóni népszerűvé vált kitűnő cigányzenekara a fürdő élénk látogatottságának magyarázata, hogy a meleg gyógyító forrásokat a tropikus nyári hőségek elmultával sokan kellemesebbnek és hatásosabbnak tartják. — A fürdővendégek névsorát különben itt közöljük: dr. Moldoványi István

kir. főfelügyelő (keresk. minisztérium), Budapest. Kereszthy Géza honvédhuzárhadnagy, Debrecen. Kereszthy Béláné és leánya főmérnök, Debrecen. Csehfalvay Rezső földbirtokos, Mezőtúr. Dojka Ambrusné Nagyszalonta. Tomasek Rózsika Nagyszalonta. Herman Tivadar gör. keleti esperes, Deés. Kalos Pálné és leánya Nagykároly. Sápy Gyula földbirtokos, Földes. Ozgár János tanító, Somlyó-Csehi. Geldmann Mártonné Kolozsvár. Mandel Etelka Kolozsvár. Ifj. Csete János kereskedő, Kunhegyes. Herepy Gergely református esperes, Kolozsvár. Weitzer Mór kereskedő, Nagyvárad. Mikó Gábor Nagyvárad. Freifeld Mórné szállodásné, Belényes. Özv. Pinczés Jánosné Debrecen. Özv. Haász Sándorné Arad. Özv. Rombay Zsigáné orvos neje, Gyul. Schröder Kornélné ügyvéd neje, Mezőtúr. Mészáros Mihály földbirtokos, Békés. Balázs József városi mérnök, Nagyvárad. Diamándi József bankhivatalnok, Nagyvárad. Schröder Ferencné Kunmadaras. Nagy Miklós földbirtokos, Eled. Nagy Lajosné szállodásné, Magyarlajos. Szabó Gusztáv főszolgabíró, Hódmezővásárhely. Varga János és neje Hódmezővásárhely. Papp Gyula hivatalnok, Gyula. Székely Gyula tanító, Asszonyvásári. Kenéz Pálné Hódmezővásárhely. Varga Sándorné Hódmezővásárhely. Fodor Mihályné Albi. Özv. Tamási Lajosné Er-Olaszi. Kobor Ferencné Szeghalom. Szalárdi Jakó Ödön Szalárd. Gerach Mihályné Margita. Farkas József Kolozsvár. Argyelán János Szintye. Dömsödi Pálné Janka falva. Halász Gyula magánzó, Budapest. Schlackta János Hajdunánás. Dr. Halász Sándor ügyvéd, Nádudvar. Balázs Laura magánzó, Körösladány. Schivalb Hermina Debrecen. Özv. Várad Lukácsné Kisujszállás. Korda Jánosné Kisujszállás. Vértessy István téglagyáros, Debrecen. Gyürki Sándorné Debrecen. Özv. Mentze Henrikné Debrecen. Jánosi Mentze Otília Debrecen. Farka József téglagyáros, Kolozsvár. Hunyadi József Arad. Szabó Mihály Arad. Kupferstein Rudolf kereskedő, Nagyvárad. Karczag Zsigmondné Karczag. Müller Antal Glogovátz. Antalfiné és leánya Nagyvárad. Stark Adolf kereskedő, Ungvár. Képes Elek és neje szőlőfelügyelő, Királyhelme, Szigeti József gazdálkodó, Talpas. Özv. Nagy Domokosné Kraszna. Somossy László kereskedő, Debrecen. Dr. Szalay Béla főorvos, Debrecen. Freisnig Vilmosné Margita. Sztruhán Istvánné kereskedőné, Nyirbátor. Juk Karolina Sarkadkeresztur. Kossa Sándorné Ermihályfalva. Özv. Songot Bálintné Ermihályfalva. Paul Hand Glogovátz. Gyergyovits Izidorné Furcs. Kőmives Lajosné és leánya Tasnád. Szilágyi Árpád és neje Székelyhid. Urbán István kereskedő, Orosháza. Özv. Volf Sándorné Arad. Urbányi István Eperjes. Margitay Sándor földbirtokos, Jankafalva.

KALAP

különlegességek

4 koronától 10 koronáig
LENGYELNÉL

Piac-utca 43.

Szobai disznóvények nagy választékban **Paczelt Janosnál**

Piac-utca 28. szám.

Kertészet:

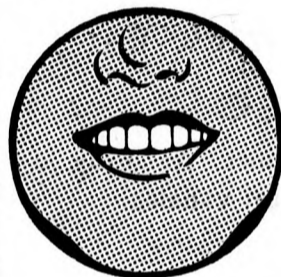
Ferencz József-ut 6. szám.

SZINHÁZ.

— **Zilahy Gyula Debrecenben.** Zilahy Gyula színigazgató ma Debrecenbe érkezett, hogy előkészítse a beálló színházi szezont. Az igazgató legközelebb ki fogja adni az előleges jelentést s megkezdi a bérlet előjegyzéseket. Tekintettel arra, hogy a közönségre a multban jó hatással volt az, hogy a bérlet előjegyzéseket az igazgató maga teljesítette, Zilahy Gyula ezt maga fogja eszközölni. E célból szeptember 15-től 25-ig a bérletelőjegyzések eszközölése végett állandó irodát fog fentartani a színház épületében, ahol az érdeklődő közönségnek felvilágosítást nyújt.

A „Tanitónő” külföldi sikere. Bródy Sándor immár világhírű műve a „Tanitónő” még ebben a szezonban színre kerül Párisban, Rejane asszony színházában. A művész nő férje, Lugivé Poé látta a Vigszínházban Bródy művét és rögtön szerződést kötött a szerzővel a darab előadása iránt. Bródy darabját azonkívül Londonban, Bécsben és Stocholmban is előadják.

Ép és szép fogak a természet egyik legszebb ajándékát képezik. De ha akarjuk, hogy na csak átmenetileg használjanak és díszítsék szánkat, hanem, hogy állandó értékű váljanak, akkor rendszeresen kell őket Odol-fal ápolni.

TÁVIRATOK.

A politika hírei.

Budapest, szeptember 4. Kossuth Ferenc ma este 7 órakor Karlsbadból Prágán keresztül Budapest felé utazott, hova holnap délután egy órakor érkezik meg. — Politikai körökben Kossuth hazaérkezését különbözőképpen megvárják. A N. Fr. Presse értesülése szerint azonban Kossuth hazaérkezése azzal van összefüggésben, hogy az idő hirtelen hűvösre vált s orvosai Kossuthot féltették a meghűléstől.

A Fremdenblatt jelentése szerint szept. 11. és 12-én, mikor már a kormány összes tagjai Budapesten lesznek, minisztertanács lesz.

Azután Wekerle audienciára megy a királyhoz és hogy ha a miniszterelnök elfogadható előterjesztéseket nem tesz, Lukács László ismét akcióra lép.

A nap ma esti száma szenzációs közleményt hoz. Arról beszél, hogy Aerenthál és Wekerle titkos paktumot kötöttek. Ez a hír persze kellő értékére szállítandó le. Ugyancsak ez az ujság még azt is írja, hogy Kossuth választói jog tervezete lesz a megoldás központja. Egy bécsi ujság azt a kalandos kombinációt közli, hogy belügyminiszterválság lesz. Andrassy megy azzal a feltétellel, ha választói jog tervezetét megtartják. Utódjául Navayt jelöli meg a bécsi ujság.

Bécsből jelentik, hogy szeptember 10-én közös minisztertanács lesz Bécsben. A közös miniszteri értekezleten az 1910. évi közös költségvetést állapítják meg.

A Muzeum tolvaja itélkezett maga felett.

Budapest, szept. 4. A Magyar nemzeti Muzeum tolvaja, Kovács László az éjszaka agyonlőtte magát egy osztrák városkában, Murabruckban. Halántékának irányozta a golyót és szörnyet halt.

A tenorista gyilkos merénylete.

Fiume, szept. 4. A Fenice-színház tegnap esti előadása után Fattorini tenorista és Angelini komikus közt szóváltás támadt. A vita hevében Fattorini kést rántott és Angelinit összeszurkálta. A merénylet után a tenorista elmenekült. A rendőrök hosszas keresés után megtalálták és letartóztatták. Fattorini bevallotta, hogy Angelini egy megjegyzése annyira felizgatta, hogy dühében megkéselte. Angelinit, aki arcán egy, a hátán pedig két szurt sebet kapott, a lakásán ápolják.

Elkezelt örökség.

Máramarossziget, szept. 4. A másfél éve elhalt Pragman Sándor vagyonát jótékony célra hagyta. Egyik rokona Mendelovics Eszter őt hamis tanút fogadott, kik esküvel vallották, hogy Pragman a vagyont Mendelovics Eszterre hagyta. A bíróság Mendelovics Esztert 2 évi, a hamis tanukat pedig egyenkint félelvi fegyházra ítélte.

Az északi sark fölfedezése.

Berlin, szeptember 4. Kopenhágából jelentik: A Hans Egade gőzös, fedélzetén dr. Cookkal, tegnap délután két órakor elhadt Stragen mellett és ma reggel várják Kopenhágába. Azt a tervet, hogy a gőzösnél elébe mennek Cooknak és a tengeren részeseit az első fogadásban, elejtették. A hivatalos fogadást és üdvözlést reggel kilenc órára tüzték ki. A feszültség óriási. A fogadás előkészületeit lázasan folytatják. Előkelő polgárok, élükön a kereskedelmi miniszterrel meghívókat küldenek szét egy nagyszabású díszbédre, melyet holnap, a kopenhágai városházán az illusztris sarkkutató tiszteletére adnak.

Berlin, szeptember 4. Kopenhágában Cook doktort mindenféle nagy óvációval fogadták. A felfedező nagy határozottsággal beszélt utjának eredményéről és megfigyeléseiről. Az újságíróknak elmondta anatómiai megfigyeléseit és kijelentette, hogy az északi sarkon nincsen szárazföld. Egy londoni lapban a többek között ezeket jelentette ki:

— Akik nem hisznek fölfedezésemben, menjen el az északi sarkra, ott egy elrejtett helyen tallának egy sárgaréztöket, melyben iratok vannak. Ezekben megírtam röviden kutatásaimnak eredményét.

Az a hír, mintha az Egyesült államok a felfedezett részt birtokába akarná venni, alaptalan. A hírt megalólják.

Feltalálták a kolera szerumát.

Berlin, szeptember 1. Párisi jelentések szerint a párisi Pasteur intézet egyik, Kallabirni nevű fiatal orvosa feltalálta a kolera szerumát. Eddigi kísérletek szerint a szerummal beoltott kolerabetegek fele meggyógyult.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, szeptember 4.

Buza októberre	13'49—50
Buza áprilisra	13'69—70
Rozs októberre	9'51—52
Rozs áprilisra	9'81—82
Zab októberre	7'29—30
Zab áprilisra	7'53—54
Tengeri szeptemberre	7'53—54
Tengeri májusra	7'14—15
Repece augusztusra	00'00—00

Idegenek Debrecenben

— szeptember 3. —

Az Arany Bika szállodában: gróf Pongrácz Vilmosné földbirt. Nagykágyó. — Gróf Pongrácz Vilma Nagykágyó. — Gróf Pongrácz Jenő földbirt. Nagykágyó. — Schmid Ödön műsz. tan., Budapest. — Ifj. Saccellary György gyáros, Budapest. — Zloczky Gy. és neje gyógyszer., Tiszalök. Bárczay Tibor min. hiv., Budapest. — Sammerfeld Oszkár urad. intéző, Tass. Dr. Zolger Iván magántanár, Wien. — Ifj. Zsigmond Jenő jogász, Budapest. — Bertalan Tivadar földbirt., Szolyva. — Ozova Károly mérnök, Budapest. — Huszka Endre r. kath. lelkész, Hámós. — Müller Leó utazó, Wien. — Möldner Ferenc utazó, Wien. — Krusháber Gyula utazó, Budapest. — Fleischer Dávid utazó, Wien. — Müller Adolf utazó, Wien. — Kostita Lipót utazó, Kassa. — Löllbach Kálmán építész, Budapest. — Tarak Frigyes utazó, Wien. — Tibor Sándor utazó, Budapest. — Janowitz Sándor utazó, Budapest. — Richter Rudolf utazó, Wien. — Adler László kereskedő, Budapest. — Szöllőssy Ferenc utazó, Budapest. — Böhm Lajosné vendéglős neje Szilágyecsei.

A Royal szállodában: Rose M. nyelvmester Helyben. — Schwarcz Armin gyáros Eperjes. — Selley L.-né főjegyzőné Tiszacségye. — Hajós Oszkár mérnök Budapest. — Gítász Ferenc gőzmalom tulajdonos Tiszapolgár. — Várady Jenő utazó Budapest. — Palm M. hivatalnok Budapest. — Krausz Zsigmond utazó Nagyvárad. — Gémári S. földbirtokos Budapest. — Zsoldos Sándor utazó Budapest. — Haász János utazó Budapest. — Balass Ede utazó Bécs. — Schweiger Sándor hivatalnok Budapest. — Dr. Fréd János ügyvéd Miskolc. — Winezer Károly utazó Bécs. — Polgár István orvostanhallgató Budapest. — Gruber Károly utazó Budapest. — Szilárd Elek utazó Szeged. — Balázs Mór utazó Budapest. — Julinák testvérek T.-Inoka. — Vagó Ignácz keresk. T.-Kürth. — Schweitzer Ignác kereskedő Kecskemét. — Bence Elek mérnök Szabadka. — Fodor László intéző Julinák-major. — Herczinger Géza kulesár T.-adony. — Frattner Hugó tanár Ujvidék. — Sebestyén László földbirtokos Hajós. Pestmegye.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

A „Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság”

saját gyártmányú, kiállításokon többszörösen kitüntetett árukészleteit, melyek legjobb szerkesztésű községi-, gazdasági- és háztartási kutszivattyukból; cséplési-, raktári-, udvari-, kerti vízfecskendők; vasvázu kerti-padok és diszes veranda-butorokból; kiváló szőlőmalmok- és erőfejtésben felülmulthatatlan borsajtókból állanak, a Péterfia-utca 73. szám alatti raktárhely megszüntetése miatt leszállított áron árusítja.

saját gyártmányú, kiállításokon többszörösen kitüntetett árukészleteit, melyek legjobb szerkesztésű községi-, gazdasági- és háztartási kutszivattyukból; cséplési-, raktári-, udvari-, kerti vízfecskendők; vasvázu kerti-padok és diszes veranda-butorokból; kiváló szőlőmalmok- és erőfejtésben felülmulthatatlan borsajtókból állanak, a Péterfia-utca 73. szám alatti raktárhely megszüntetése miatt leszállított áron árusítja.

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók,

Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. l.

Alapított 1842. évben.

CSASZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Egyházkerületi közgyűlés.

A tiszai ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület szeptember hó 15-17. napjain Debreczenben tartja

évi rendes közgyűlését

Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő elnökle mellett. A közgyűlés tagjai szeptember 14-én érkeznek Debreczenbe.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkekre nagy választéku raktára

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Elvállal a legújabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, disz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tisztek és egyéves önkéntesek

a legelegánsabban szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalok.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgálom.

Ha akar olcsón vásárolni, el ne mulassza megtekinteni

a

Budapesti Korona Áruház

diszmu, játék, gyermekkocsi, kézi-táskák, üveg, porcellán, kinaezüst, háztartási cikkek raktárát,

teljesen modernül berendezve.

Piacz-utca 19. szám,

a Bika-kávéház mellett.

Iskola-táska vászonból vagy lakból 20 krajczár.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?
— Kérje a 412. számú telefont!

Debreczen sz. kir. város polg. rmesteré-é!

3241—1909. eln.

Az iskolai év kezdetén

ajánlunk:
leány- és fiu fehérneműket,
zsebkendők, harisnyák, paplan,
matrac, ágy fehérneműk és
flanelltakarókat
nagy választékban, jutányos áron

Donogán és Somossy

Debreczen,

== Kistemplom-bazár. ==

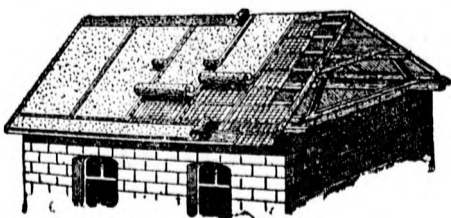
Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál

1908—9 vágásu, elsőrendű cser hasáb
tüzifa waggononkint (100 q), apátkereszt-
uri állomásnál kocsiba rakva 115 (Egy-
száztizenöt) koronáért, — öt waggonon
felüli rendelésnél waggononkint 110 ko-
ronáért eladó.

A vasuti fuvardíj kocsinként apátkereszturi
állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér,
Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig
26.74, Nagyváradiig 30.74, Debreczenig 34.74,
Szoboszlóiig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökladányig
50.74, Karcagig 53.74, Kisujszállásig
58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyóújfaluiig
40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, Nagy-
szalontáig 45.74, Sarkadig 50.74, Gyuláig
53.74, Békéscsabáig 58.74, Horgosig 85.74,
Szabadkáiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig
17.74, Érmihályfalváig 22.74, Nyirábrányig
29.74, Vámospéresig 29.73, Hajduhadházig
39.74, Ujfehértóiig 45.74, Császárszállásig 47.74,
Nyiregyháziig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi urada-
lom számtartói hivatalához inté-
zendők és pedig az összeg előleges
megküldése mellett.

Biehn Asphalt fedőlemezei

elszigetelő lemezek.

Takarék tüzhelyek
Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál a legközelebbi rendes
közgyűlésén választás utján a következő állások töltenek be:

1. Egy rendőrfogalmazói állás évi 1800 korona fizetéssel s 400 korona lakpénzzel.
2. Egy adókirovetői állás évi 1300 korona fizetéssel és 300 korona lakpénzzel.

Ezen, — s a választás folytán esetleg megüresedő állásokra pályá-
zatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy
minősítésüket s eddigi szolgálataikat s egyéb körülményeiket igazoló
okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket főispán urhoz címezve,
hozzám folyó évi szeptember hó 20 napjának délután 5 órájáig annyival
is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figye-
lemben vétetni nem fognak.

Megjegyzem, hogy a városi tisztviselők a folyó évben drágasági
pótlékot élveznek; a fizetésrendezés ügye belügyminiszteri jóváhagyás
alatt áll.

A rendőrfogalmazói állásra pályázóknak az 1883. I. t.-cz. 3. §-ában,
— az adókirovetői állásra pályázóknak pedig az 1883. I. t.-c. 19. §-ában
körülírt minősítéssel kell birniok.

Debreczen, 1909 szeptember 4.

Kovács József s. k.

polgármester.

Megakadályozza
a hajhullást!

Megakadályozza
a korpaképződést!

Erősíti
a hajnövést!

Éleszti
az idegeket!

DR. DRALLE NYIRFA-HAJVIZE

a legnemesebb és legtermészetesebb fej- és hajviz.

DRALLE GYÖRGY, HAMBURG.

Nagybani raktár Ausztria-Magyar
ország részére:

M. Hoffmann & Co., Tetschen a. d. E.

Fiókraktára nincs,

de a legnagyobb vállasztékot

férfi-, fiu- és gyermek ruhákban

feltűnő olcsó szabott árban

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb ruha-áruháza, a Bika-szálloda mellett nyujthatja.

Ezen óriási vállalat saját műhelyeiben a lezujabb divatu uri ruhákat készítetteti a leg-
jobb gyapju szövetekből és a legkényesebb izlésekét a legjobban kielégíti.

Óriási előnyös vételrel folytán feltűnő olcsó árban árusít

Minden vevő mentve va. bármily esalódástól, mert minden darabon a legolcsóbb sza-
bott ár ki van tüntetve Meg nem felelő áruk bármikor becséréltetnek, avagy kívánatra
a pénz visszaadatik.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitünőbb háziszser a

**Hollandi
GYOMORCSEPPEK.**

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECEN.

Haszonbérlet.

A karczagi vasuti állomás mellett fekvő Reiner-féle 715 k. holdas földbirtok egészben vagy kisebb nagyobb részletekben haszonbérbe kiadó vagy örökáron eladó!

Bővebb felvilágosítást nyújt a
Czeplédi Népbank
vagy a birtokon lakó megbízott.

Tüzifa raktár átvétel!

Értesitem a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy SZEGÁLL ZSIGMOND ur 25 éve fennálló

tüzifa raktárát

átvettem.

Midőn ígérem, hogy a t. vevőközönséget kitünő, elsőrendű tüzfával a legpontosabban és legjutányosabb árban fogom kiszolgálni, kérem, hogy bizalmukkal megajándékozni sziveskedjenek. Megrendelések eszközölhetők

NAGY SAMU dohánytözsdéjében (Városháza épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tüzifa raktáramban telefonon is.

Telefon szám 625.

Teljes tisztelettel

Miklós Emil

Jókai-utca 28. szám.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr.
Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Legbiztosabb szépitőszer a
FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, máj-foltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerész.

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyá ak, kastélyok saját üzemi berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít **DEBRECZEN**, Plac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

THAISZ ARTHUR

papírnemű áruháza

(Előbb PONGRÁCZ GÉZA)

PIACZ-UTCZA 7. SZ.

Az összes iskolákban előirt iskolai tanszerek, füzetek, rajztömbök, körzők, vonalzó a legolcsóbb árakban beszerezhetők.

Olaj- és aquarelfestékek, ecsetek és kefék, festő-vásznak egyedüli nagy választékban.

LEVÉLPAPIR KÜLÖNLEGESSÉGEK.

Az üzlet megnagyobbítása alkalmából felhívom a tisztelt vevőközönséget kirakataim megtekintésére.

Intézeti fehérnemű
Kardos Lászlónál,
Kossuth-utca 9.

Fü ingek, sifonból . . . . . 2-60 korona.
Fü hálókötők, sifonból . . . . . 3-20 korona.
Fü lábravalók, pamutvászon . . . . . 1-80 korona.
Fü lábravalók, félvászon . . . . . 2-20 korona.
Fü lábravalók, croise . . . . . 2-40 korona.
Leányingek, sifonból . . . . . 2-40, 2-80, 3-20 korona és feljebb.
Leányingek, vászonból . . . . . 3-40, 4-40, 4-80 korona és feljebb.
Leánybugyogók, sifonból 1-50, 1-80, 2-40 korona és feljebb.
Leánybugyogók, barchentből . . . . . 1-80 korona és feljebb.
Leány szoknyák, barchentből . . . . . 2-10 korona és feljebb.
Leány szoknyák, sifonból 2-20, 2-60, 3-30, 4- korona és feljebb.
Leány hálókötők, sifonból . . . . . 2-50 korona és feljebb.
Leány hálókötők, sifonból . . . . . 3-20, 3-40, 3-60 korona és feljebb.
Zsebkendők . . . . . 12 fillértől feljebb.
Matracok . . . . . 11- koronától feljebb.
Paplanok . . . . . 6-80 koronától feljebb.

Ágyterítők, asztalneműek, ágyneműek, törülkötők, alsóderekak, fü gallérok, kézelők és más szükséges dolgok.
Elsőrendű minőség. Telefon 113.
ALAPITTATOTT 1831.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.
Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,
csász. és kir. udvari szállító
TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerárakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

Iskolás

fiúk és leánykák részére
kész fehérneműk, paplanok

ágyterítők, flanel-takarók, pokrócok, harisnyák, zsebkendők, valamint felsőruhákra legjobb minőségű és tartós szövetek és mosóárak igen jutányos és szabott árban beszerezhető

Szépe Lajos

női divat és fehérnemű üzletében
Debreczen,

Kossuth-utca 6. sz.

Rothsohnek-féle gyógyszerár mellett.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalm. kelme és szörme-festő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37.

Megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse **SCHWARTZ R. Debreczen Dégénfeld-tér 8. szám** vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszít és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárak, szőrmék stb.ik vegytisztítását és festését. **Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműk mosását is.** A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindekor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

Az összes középiskolákban,

u. m.: gymnasium, reál, kereskedelmi, felsőleány, polgári fiu- és leányiskolákban, tanító- és tanítóképződekben stb. szükséges

tan- és segédkönyvek

használt, de kifogástalan jó állapotban kaphatók, ugyazintén az összes iskolákban használt író- és gyakorló füzetek, író- és rajzszerek, rajztömbök, körzők, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzők, festékek, tusok, színes tenták stb. legelőnyösebben beszerezhető

Szabó István

antiquáriuma, papir-, író- és rajzszerek kereskedésében

Debreczen, Piac-u. 16.

(Alföldi Takarékpénztár épület.)

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

szel gyomor, vese, hólyag és belbántalmaknál valaminth asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

≡ **VILLAMOS VILÁGÍTÁS** ≡
DEBRECZEN,
TELEFON 656.

POLLÁK SAMU

VIZVEZETÉK ÉS CSATORNA

PIAC-UTCA 43.

TELEFON 656.

BERENDEZÉSI VÁLLALATA

Villamos motorok, ivlámpák, csillárok és izzólámpák, valamint világítási és vízvezetési szerelvények állandó raktára.

Költségvetések és tervek díjmentesek. — Javítások eszközöltetnek.

Legrégibb épületüvegezési és képkerekezési vállalata

Blattner Gyula

Főtér 69., Megyeházzal szemben.

Telefon 468. sz.

Alapított 1801.

Építkezések beálltával ajánlja magát új és ó épületek, kirakatok beüvegezésére, melyekhez állandóan nagy raktárt tartok mindenféle üvegtáblákból.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak. Költségvetések kívánatra díjtalanul. Állandó nagy raktár mindennemű kész ablakokban, ugyazintén képkerekekben, stb.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautóval is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivataltól felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.**
- Ha lakást keres — ott talál.**
- Ha alkalmazást keres — ott talál.**
- Ha társat keres — ott talál.**
- Ha oktatást keres — ott talál.**
- Ha butort keres — ott talál.**
- Ha hangszert keres — ott talál.**

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levelo van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Zugló”, „Kellemes sétapartner”, „Z. I.”, „Jenő”, „Ilona” jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jeligére kérek.

Feltétlen uri ember hasonló urhölgy komoly ismeretséget óhajtja. Levelt „Kellemes sétapartner” jeligére a kiadóba kér.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörkölte a kirakatban, Felegyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Írásbelli másolási munkákat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes áron vesz Rosenberg Béni Debreczen Bádogyos-u. 1. 15

Hollandi gyomorocseppek kaphatók Mihailovits Jenő gyógyszerüzében.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégibb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Előkelő urak figyelmébe! Egy elegánsan butorozott szoba (gáz, parkett) a piac közelében kiadó, szeptember 14-re vagy azonnal. Cim a kiadóhivatalban.

Két uri tanuló teljes ellátásra elvállalok. Bethlen-utca 41. szám alatt, Esetleg zongora is használható.

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Kereslet.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Keresek 3 személyre szóló butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Egy jó családból való flu tanulónak Juhász István épület- és műlakatos vállalatánál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Árva leány, feltétlenül tisztességes, azonnali alkalmazást és igazi otthont nyerhet — mint mindenek — keresztyén uri családnál. Cim a kiadóban.

Eladás.

Budapest és Cegléd között 635 hold uri birtok, I. osztályu kötött föld, gazdag felszereléssel, úgy, mint van, terméstakarmánnyal, ára 250.000 forint. Fehérmegyében 1380 hold — vasutja Bicske — pusztai földek épületekkel, 250 forint holdja, 65% ammortizációs kölcsön rajta marad. — Bővebbet Cserépes Gyulánál, Budapest, Szondy-utca 72.

Bérbe adó Pestmegyei 1700 hold magyar uri birtok, vasuton Pestről 1 óra; tehenészet, dohánytermelés, Október hó 1-től 12 évre; kötött földek, hullámos részletek. Cserépes Gyulánál, Szondy-utca 72., Budapest.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az ideai termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cim a kiadóban.

WESTINGHOUSE

Erős!
Szilárd!
Tartós!
Izléses!
Nesztelen!
Gyors!
Hegymászó!
Olcsó üzemű!
Utbíró!
Szagtalan!
Elegáns!

Gyár: ARADON.

Garage és javítóműhely:

Budapest, IX. kerület, Páva utca 10. szám.

Iroda és kiállítási mintaterem:

Budapest, IV., Kigyó-tér 1. sz. (királyi bérpalota)

Hazai utviszonyoknak megfelelő

automobilok.

Turakocsik:

30 HP cardanhajtással. — 35-40 HP lánchajtással, 40 HP lánchajtással, lánctakaróval. — 40 HP cardanhajtással. — Gyártás alatt 15 HP 4 hengere cardanos hűtő és kiránduló-kocsi.

Teherkocsik és autobusok:

30 HP lánchajtással, lánctakaróval, 4 tonna hasznos súlyra vagy 40 személyre.

Automobilalkatrészek, lámpák stb.

Állandó kiállítás:

Budapest, IV., Kigyó-tér 1.

Telefon 168-43. — Képviselek kerestetnek.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmagasabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzített székrekedés, májbanalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint fájdalom-cillapító bedörzsölés szer készvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy ózozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 kor. 80 fillér.

Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

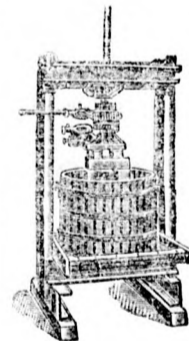
Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. Által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

URSUS

a legtekélyesebb rendszerű
BORSAJTÓ

a 3-ik erőttétellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL csavar és keret-szerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivehető.

Képes árlap pincefelszerelési cikkekéről és borsajtókról ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula Debreczen.

Kesztyűmosó és tisztító intézet.

Finom, puha, vékony, tartós

kesztyűk

nagy választékban kaphatók

Vitarius Sándor

külföldön tanulmányozott orvosi

műkötszerész, kesztyűs mester

Debreczen, Szent-Anna-utcában

bent 1. szám.

Kötszerekben specialista.

Állandó raktár saját gyártmányú kesztyűkben, kötszerekben, gummi különlegességekben és betegápolási cikkekben.

ELVEM: Lelkiismeretes kiszolgálás.